

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 17 януари 2023 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Мариана Карагьозова-Финкова

Константин Пенчев

Филип Димитров

Таня Райковска

Надежда Джелепова

Атанас Семов

Красимир Влахов

Янаки Стоилов

Соня Янкулова

при участието на секретар-протоколита Гергана Иванова разгледа в закрито заседание на 17 януари 2023 г. конституционно дело № 21 /2022 г., докладвано от съдията Красимир Влахов.

Производството е по чл. 149, ал. 2 от Конституцията на Република България (Конституцията) във фазата по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 23.12.2022 г. по искане на тричленен състав на Върховния административен съд (ВАС) за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 47, т. 5, б. „б“ от Закона за частната охранителна дейност (Обн. ДВ, бр. 10 от 30.01.2018 г.; посл. изм., ДВ, бр. 17 от 26.02.2019 г., бр. 69 от 4.08.2020 г.)(ЗЧОД).

С определение от 21.12.2022 г., постановено по административно дело № 3356/2022 г. на ВАС, Седмо отделение, съставът на съда е намерил, че е налице „основателно съмнение“ относно съответствието на посочената законова разпоредба с разпоредбите на чл. 16, чл. 17, ал. 1 и ал. 5, чл. 19, чл. 31, ал. 3 и 4, чл. 48, ал. 1 и чл. 57, ал. 2 от Конституцията, с оглед на което и на основание чл. 150, ал. 2 от Конституцията е спрял производството по делото и е внесъл въпроса в Конституционния съд.

Оспорената законова разпоредба предвижда, че органът по чл. 40 ЗЧОД (директорът на Главна дирекция "Национална полиция" на Министерството на вътрешните работи (МВР) или оправомощено от него длъжностно лице) отказва издаването на лиценз за извършване на частна охранителна дейност, когато физическото лице, регистрирано като едноличен търговец, собственик на еднолично дружество с ограничена отговорност, съдружник в дружество с ограничена отговорност, член на управителния орган на търговското дружество или на юридическото лице, както и неограничено отговорен съдружник в командитно или събирателно дружество, е привлечено като обвиняем за умишлено престъпление от общ характер.

В искането съставът на ВАС е обосновал приложимостта на разпоредбата на чл. 47, т. 5, б. „б“ ЗЧОД по разглежданото от него дело, образувано по жалба срещу заповед на директора на Главна дирекция „Национална полиция“ на МВР. Посочено е, че с оспорения по делото административен акт са отнети четири броя лицензи за извършване на частна охранителна дейност, издадени на жалбоподателя, като основанийето за това отнемане е разпоредбата чл. 49, ал. 1, т. 2 ЗЧОД, която предвижда, че лицензът се отнема от органа по чл. 40 от закона с мотивирана заповед в случаите по чл. 47, т. 5, ако в 30-дневен срок от настъпване на обстоятелствата физическото лице не прекрати участието си в търговското дружество или в юридическото лице.

Според тричленния състав на ВАС оспорената разпоредба на чл. 47, т.5, б. „б“ ЗЧОД, приложима по образуваното пред него дело по силата на препащането на чл. 49, ал. 1, т. 2 от същия закон, нарушава необосновано правото на собственост на собственика на капитал в дружество, извършващо частна охранителна дейност, привлечен като обвиняем за умишлено престъпление от общо характер, което не е установено по безспорен начин, като го принуждава да прекрати участието си в дружеството, за да се предотврати отнемането на лиценза му за частна

охранителна дейност. Поддържа се, че тази законова уредба нарушава „необосновано и правото на собственост на останалите собственици на капитала, които нямат връзка и отношение с предполагаемото престъпление“, тъй като при отнемане на лиценз за извършване на частна охранителна дейност същите са поставени в риск да изгубят икономическите възможности, които им дава участието в капитала на дружеството.

Вносителят също така заявява, че оспорената разпоредба на ЗЧОД нарушава и чл. 19 от Конституцията, тъй като окончателното и необратимо отнемане на лиценз за извършване на частна охранителна дейност, независимо от последващото развитие на наказателното производство, препятства упражняването на избраната икономическа дейност от привлеченото като обвиняем лице (както и от останалите собственици на капитала), ако то не прекрати участието си в дружеството и на това основание бъде отнет неговия лиценз. Обръща се внимание, че в резултат на отнемането на лиценз дружеството „се изважда от оборот“, застрашават се вече направените във връзка с дейността му инвестиции и се създават предпоставки за преразпределяне на пазара чрез преминаване на клиентите към други, конкурентни дружества.

Според тричленния състав на ВАС, разпоредбата на чл. 47, т. 5, б. „б“ ЗЧОД нарушава и презумпцията за невиновност, тъй като обвиненият за престъпление от общ характер на практика е приравнен с лица, вече признати за виновни и осъдени за такова престъпление, без това да е необходимо за осъществяване на правосъдието по смисъла на чл. 31, ал. 4 от Основния закон.

Вносителят поддържа също, че отнемането на лиценз за частна охранителна дейност на търговско дружество в хипотезата на чл. 47, т. 5, б. „б“ ЗЧОД обуславя и засягане на признатото от Конституцията право на труд, тъй като има за резултат прекратяване на трудовите правоотношения с работниците и служителите на дружеството.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от субект, който е оправомощен да сезира Конституционния съд съгласно чл. 150, ал. 2 от Конституцията и има за предмет законова разпоредба, приложима по конкретно съдебно производство - административно дело № 3356/ 2022 г. по описа на ВАС,

Седмо отделение. Тричленният състав на ВАС е спрял производството с определение от 21.12.2022 г., тъй като е констатирал „основателно съмнение“ относно съответствието на разпоредбата на чл. 47, т. 5, б. „б“ ЗЧОД с разпоредбите на чл. 16, чл.17, ал.1 и ал.5, чл. 19, чл.31, ал. 3 и 4, чл. 48, ал. 1 и чл. 57, ал. 2 от Конституцията.

Искането има за предмет установяване на противоконституционност на действаща законова разпоредба, което е правомощие на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Основния закон.

По искане за установяване на противоконституционност на чл. 47, т.5, б. „б“ ЗЧОД Конституционният съд не се е произнасял с решение или определение за недопустимост, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС, която да изключва неговата допустимост.

Искането е съобразено с изискуемите по чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18, ал. 1, 2, 3, 5 и 7 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити.

Предвид изложеното, Конституционният съд намира, че искането следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

С оглед предмета на конституционното производство Съдът приема, че като заинтересувани институции на основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС следва да бъдат конституирани: Народното събрание, президентът, Министерският съвет, министърът на вътрешните работи, Върховният касационен съд, Върховният административен съд, главният прокурор, Висшият адвокатски съвет и омбудсманът на Република България.

На основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС като заинтересувани неправителствени, съсловни, синдикални и други организации следва да бъдат поканени да предложат становища по предмета на делото: Съюзът на юристите в България, Националната асоциация на лицата и сдруженията, извършващи частна охранителна дейност, Българската камара за охрана и сигурност, Националната асоциация на фирмите, охраняващи с технически средства, Националният професионален синдикат на служителите по сигурността и охраната към КТ “Подкрепа”.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС Съдът намира, че следва да се отправи покана да дадат писмено правно мнение по предмета на делото до следните изтъкнати специалисти от науката и практиката: проф. д-р Даниел

Вълчев, проф. д-р Екатерина Михайлова, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Деница Топчийска, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Мартин Белов и доц. д-р Наталия Киселова.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на тричленен състав на Върховния административен съд (ВАС) за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 47, т. 5, б. „б“ от Закона за частната охранителна дейност (Обн. ДВ, бр. 10 от 30.01.2018 г., посл. изм. ДВ, бр. 17 от 26.02.2019 г., бр. 69 от 4.08.2020 г.).

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, президента, Министерския съвет, министъра на вътрешните работи, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, Висшия адвокатски съвет и омбудсмана на Република България, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се дава възможност в 30-дневен срок да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана да дадат становища в същия срок до: Съюза на юристите в България, Националната асоциация на лицата и сдруженията, извършващи частна охранителна дейност, Българската камара за охрана и сигурност, Националната асоциация на фирмите, охраняващи с технически средства, Националния професионален синдикат на служителите по сигурността и охраната към КТ “Подкрепа”, на които да се изпратят преписи от искането и от настоящото определение.

Отправя покана до: проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Екатерина Михайлова, проф. д-р Емилия Друмева, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Деница Топчийска, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Мартин Белов и доц. д-р Наталия Киселова, които могат да дадат писмено правно мнение по предмета на делото в 30-

дневен срок от уведомяването и получаването на преписи от искането и от настоящото определение.

Препис от определението да се изпрати и на вносителя на искането, който в 30-дневен срок от получаването може да представи допълнителни съображения.

Председател:

Павлина Панова